

DX-tra nr 4

juni 2021

Informationsbulletin för Aros DX Club, Västerås som utkommer vid behov.
Utgivare: Lennart Weirell, sekreterare ADXC.

Så var det dags för den fjärde bulletinen för året. I denna bulletin: Höstens Årsmöten, DX-P 2021, Inga nyheter, Kampen mot vindarna, En händelserik natt och EDXC online meeting.

KALENDERN

27 - 29 augusti DX-Parlamentet i Karlsborg

Höstens Årsmöten

Följande har noterats om höstens Årsmöten:

DX-Parlamentet 2021

I följd tvingade Covid-19 oss att ställa in DX-Parlamentet. I år ser det betydligt ljusare ut och vi räknar med att kunna ses igen! Vi träffas, alltså om Folkhälsomyndigheten inte säger annat, i Karlsborg i slutet av augusti. / Medlemsinformation från SDXF 2021-02-03 /

För senaste info om DX-P se nedan och sdx.se.

Betr. ARC-SWB-konventet:

Även om vi nu ser "ljuset i tunneln" och förhoppningen finns att situationen ska förbättras i sommar och höst, så vet vi inte säkert att vi kan satsa på ett konvent i höst. Vi får återkomma till detta när vi vet bättre. / Göte Lindström via MVE 61-22 /

- X -

DX-Parlamentet 2021 i Karlsborg

Årets DX-parlament kommer hållas i Karlsborg den 27 - 29 augusti. Eric Lund hälsar oss välkomna till tre intressanta dagar i "Guldplatsen vid Vättern" som orten har som slogan.

Anmälan till DX-Parlamentet 2021 **senast 8 augusti** sker genom att fylla i formuläret på sdx.se. Du kan även skicka ett mejl till dxp2021@sdx.se eller ringa till 054-56 18 22 (Stig Granfeldt) eller skicka ett vanligt brev till Sveriges DX-Förbund, Box 1097, 405 23 Göteborg.

Vi har förbokat ett antal rum på Hotell Wättern som ligger precis vid Vätterns strand. Från hotellet tar det 15 minuter att gå till SSA:s lokaler där vi ska hålla till med mötet. Alternativt tre minuter med bil.

Denna sommarsäsong väntas ett uppsving för Sverigeresor med extra tryck på hotell som detta. Vi uppskattar därför att få din anmälan tidigt!

Besök kommer att göras på Karlsborgs fästning. Den är belägen på Vanäs udde i Vättern och är en av Sveriges största och bäst bevarade fästningar, vilken även planerades ha rollen som Sveriges reservhuvudstad och vara säte för kungahus, regering, riksdag och guldreserv i krigstid. Sedan 1935 är Karlsborgs fästning ett statligt byggnadsminne och förvaltas av Statens fastighetsverk.

Fästningsmuseet är värt ett besök. Muséets utställningar berättar om Karlsborgs, Kavalleriets, Västgöta flygflottiljs och Fästningen med dess förbands historia. Där finns bland annat Karlsborgs nu rivna långvågssändare i miniatyr. Mer om det se deras hemsida, fastningsmuseet.se.

Eric Lund kommer bland annat att visa oss runt i SSA:s arkiv där det också finns en hel del rundradio-material.

Program

10:40 Sammanfattning.
11:30 Avslutningskaffe.

Vi följer folkhälsomyndighetens riktlinjer och får reservera oss för ändringar.

Fredag 27 augusti

13:30 Samling inför besöket på klubbstugan.
13:45 Eric visar oss klubbstugan (Lake Wettern DX Group, SK6WW) på toppen av Vaberget.
15:00 Incheckning, kaffe.
16:15 Välkommen till DX-P 2021.
16:30 Frågesport/föredrag: ?
17:15 Eric visar oss SSA:s arkiv.
18:30 Kvällsmat på Hotell Wettern.
20:00 Hearing med SDXF:s styrelse.
21:30 Kvällsvickning.

Lördag 28 augusti

08:00 Frukost serveras kl. 06:00 - 09:30.
09:00 SDXF:s Årsmöte.
10:30 Förmiddagskaffe med fralla.
10:50 Årsmötesförhandlingarna fortsätter.
12:00 Lunch.
13:00 Rundtur på fästningen.
14:30 Eftermiddagskaffe med kaffebröd.
14:50 Föredrag: Presentation av boken Svensksändarna med gäster.
15:30 Föredrag: Eric berättar om sin resa i Sydamerika.
16:20 Föredrag: Christer Brunström – Verified Reception Stamps.
17:00 Fria aktiviteter.
18:30 Kvällsmat på Hotell Wettern.
20:30 Föredrag: ?
21:00 DX-Vännernas auktion.
22:00 Kvällsvickning och gemenskap.

Söndag 29 augusti

08:00 Frukost serveras kl. 06:00 - 09:30.
09:00 DX-Vännernas Årsmöte.
10:00 Föredrag: ?

Boende

Vi bor på Hotell Wettern i enkel- eller dubbelrum efter eget val. I priset för boendet ingår rum, frukost, fika och kvällsmat.

Matpaketet

Fredag: em-kaffe, kvällsmat, kvällsvickning (korv)
Lördag: frukost, fm-kaffe, em-kaffe, kvällsmat, lätt kvällsvickning.
Söndag: frukost, fm-kaffe.

Lunch under lördagen tillkommer. Vi kommer äta den ute på någon av samhällets krogar.

Hela paketet (boende + mat, fredag - söndag):

Fredag - söndag: 1599 kr i enkelrum
Fredag - söndag: 800 kr del i dubbelrum

Vill du bo en natt så kan vi ordna detta ex. på vandrarhemmet intill Vättern. Pris 950 kr enkelrum och 1300 kr dubbelrum med frukost. Ring så försöker vi fixa till detta. Det som då tillkommer är priset för kvällsmaten. Ring så får vi se vad Eric kan erbjuda.

DX-Vännernas auktion brukar vara ett uppskattat inslag på DX-Parlamenten. För att detta skall vara möjligt behöver vi naturligtvis ha något att auktionera ut.
Har du något i hyllorna så ta med det till Parlamentet och bidra med en slant till DX-Vännerna.

För senaste och aktuell information, se hemsidan sdx.se.

/ info från sdx.se 21-05-19 och SG 21-05-24 /

Inga nyheter. Dagen då BBC inte hade något att rapportera.

I dag för nittioett år sedan – fredagen den 18 april 1930, klockan kvart i nio på kvällen – klev en smokingklädd nyhetsuppläsare in i en studio på BBC Broadcasting House i London, satte sig framför mikrofonen och sa: ”Good evening. Today is Good Friday. There is no news.”

Direkt därpå följde femton minuters pianomusik, för något måste man ju ha att fylla upp tomrummet med.

Googlar man datumet i dag finner man att nyheter förvisso fanns – en kraftig tyfon drabbade Filipinerna, indiska upprorsmän genomförde en attack i protest mot det brittiska kolonialväldet – men de hade kommit in för sent för att hinna med i sändningen.

BBC-historikern Jean Seaton har förklarat att det hela egentligen inte var så märkvärdigt. Man hade ju inga reportrar ute på fältet, utan anpassade sändningarna efter vad man hade att tillgå, vilket på den tiden enbart var nyhetsbyråernas material och offentliga kungörelser från regeringen.

Reklam för BBC 1937

Högtider som långfredagen ville man dessutom gärna hålla så strama och, ja, högtidliga som möjligt. Framför allt var BBC vid det laget ännu inte britternas huvudsakliga nyhetskälla, som den blev några år senare, utan talade bara till en liten minoritet. Det var fortfarande tidningarna som gällde för de flesta.

Man fnissar lite nervöst när man ser de där orden, och det har väl mest att göra med attityden bakom dem: både självklar och fantastisk, lakonisk och arrogant. Det låter som något Jeeves skulle sagt till Bertie Wooster, lite så där i förbigående.

Hur man än anstränger sig går det inte att föreställa sig en dag tom på nyheter. En sådan allt omfattande tystnad vore den största nyheten av alla, kanske det mest fejkade av fake news. Var-enda människa som har ett fönster att titta ut genom vet att nyheterna aldrig slutar komma.

Ett av skälen är ju att nyhetsrapportering i dag inte längre återger en serie diskreta händelser, det handlar i mycket högre grad om processer: nyheten är inte att folk nu svälter i Jemen utan att de fortsätter svälta dag efter dag efter dag. Den redaktionella hållningen har blivit lika mycket aktiv och analyserande som reaktiv och rapport-erande.

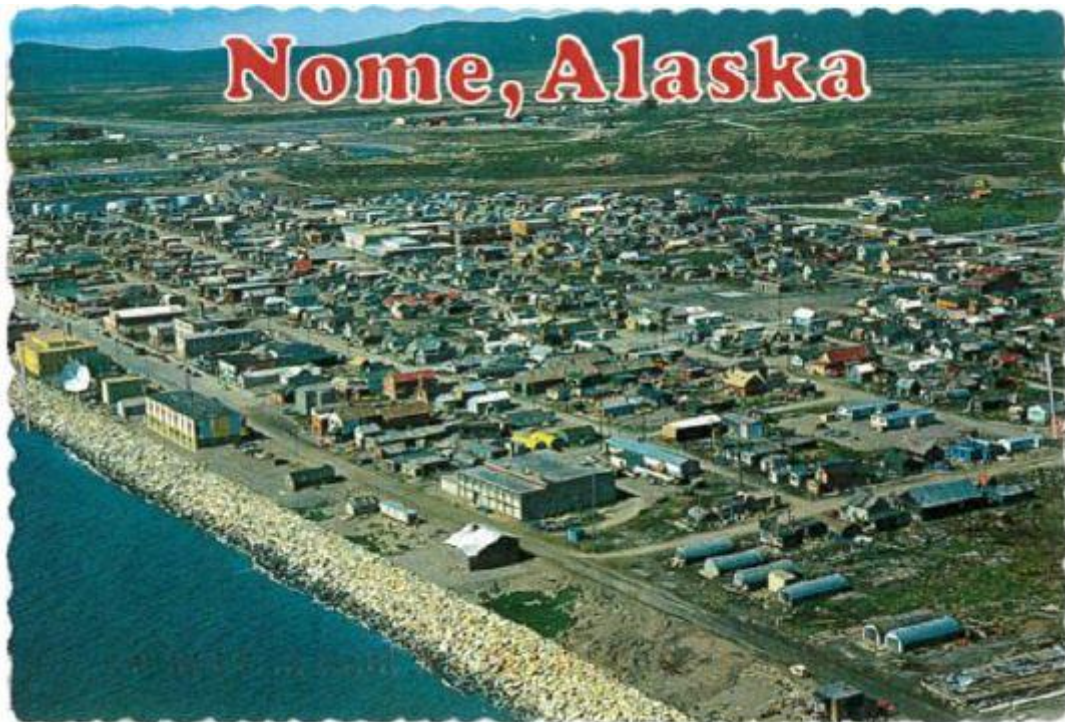
Ett annat skäl är att tystnaden omöjligt kan vara allomfattande, utan måste vara selektiv. Ett exempel bland många: följer man majoriteten av brittiska medier skulle man aldrig tro att exporten till EU kraschat med katastrofala 41 procent sedan Brexit, för det kan man i princip bara läsa om i The Guardian och Financial Times.

Och ändå finns det något oemotståndligt lockande i orden. Inga nyheter ska ju vara goda nyheter. Kanske går det trots allt att föreställa sig att inget anmärkningsvärt faktiskt hänt, att världen helt enkelt gått på tomgång det senaste dygnet. Så vi kan ju lika gärna lyssna på en nocturne av Chopin i stället.

Kanske 18 april borde bli dagen vi varje år stänger av nyhetssändningarna och påminner oss själva om att allting i världen har förändrats därför att allting har förblivit som det är.

/ Gunnar Pettersson, Dagens Nyheter 18.4.2021
via MVE 61-21 /

Kampen mot vindarna

Nome förekommer för första gången på en världskarta år 1925. Fram till dess var det endast nybyggare på jakt efter guld som kände till den lilla staden på Sewardhalvön, längst bort i västra Alaska.

Staden grundades år 1898 av tre guldgrävande nordbor: norrmannen Jafet Lindeberg och de båda svenskarna Erik Lindblom och John Brynteson. Men ingen turist skulle komma på tanken att resa dit, det är få som känner till hur det lilla samhället ser ut och ännu färre skulle kunna peka ut det på en karta, där det ligger alldeles vid Berings hav. Och det var på en karta som en kartograf hade skrivit dit stadens namn till att börja med. Han utgick från en sjöofficers anteckningar där det förmodligen stod "Name", vilket kartografen tolkade som "C Nome" i betydelsen Cape Nome.

I januari 1925 börjar radio och tidningar få nys om Nome, för den vintern går alla invånarna omkring och väntar på ett mirakel. Staden plågas av en av de värsta difteriepidemierna någonsin. Två barn har dött i december. Doktor Curtis Welch, den enda läkaren i staden, konstaterar att situationen är extrem och böjer sig snabbt för fakta. Sjukdomen har inget att göra med en simpel halsinfektion som han först trodde. Problemet är mycket allvarigare än så.

I januari kallas han till en ny patient, en liten pojke som är mycket svag med hög feber och som har svårt för att andas. Pojken avlider dagen

efter. Ännu ett dödsfall inträffar samma vecka, och i slutet av månaden kan doktor Welch räkna till tjugo bekräftade fall insjuknade, med risk för ytterligare femtio. Nu går det inte att vänta längre. Han är väl medveten om att utan snabb hjälp riskerar epidemin att döda hela regionen. Han skickar därför ett desperat telegram till samtliga större städer i Alaska, till guvernören Scott Cordelle Bone och till den amerikanska hälsomyndigheten. Meddelandet lyder: "EN DIFTERIEPIDEMI ÄR NÄSTAN OUNDVIKLIG HÄR STOP JAG ÄR I SNABBT BEHOV AV EN MILJON ENHETER ANTITOXIN STOP DET BOR UNGEFÄR 3 000 VITA PERSONER I DISTRIKTET STOP."

"Dessa slädhundsförare plöjer sig fram genom natten, som endast är upplyst av månens ljus och norrskenets himladans."

Slädhundsförare och hundar

Hur ska man kunna transportera vaccinet på isvägar i -50° genom ett landskap där dimman är ömsom tät, ömsom tunn som en slöja, genom ödsliga gränstrakter och utforskade vindpinade skogar? Mark Summer, direktör på hälsomyndigheten, får idén att först använda järnvägen och

därefter hundslädar. Han skickar en vädjan till de skickligaste slädhundsförarna i Alaska. Han tänker framför allt på den norskfödde Leonhard Seppala, som hade bistått upptäcktsresanden Roald Amundsen med att välja ut rätt hundar till erövringen av Sydpolen. En annan viktig person är William "Wild Bill" Shannon, guldgrävare och pälsjägare som dessutom arbetade som posttjänsteman och med sina hundar såg till att de mest avlägsna regioner fick brev. Alla ger dock inte bifall till det här förslaget och vissa tycker att man ska använda flygplan, men vinterflygningar befinner sig än så länge på experimentstadiet och är följaktligen alltför riskabla. Till sist röstas Summers förslag igenom.

Det enda som återstår är att skaffa fram vaccinet. Detta visar sig finnas i Seattle, men leveransen kommer att ta för lång tid. Tursamt nog hittar en läkare trehundrausen enheter i Anchorage. Dessa placeras i cylindrar för att hållas isolerade mot kylan och emballeras i ett paket för att sedan överlämnas till en lokförare. Det gäller nu att avverka mer än 1 000 kilometer från Anchorage till Nome på rekordtid i oerhört låga temperaturer. En tapper skara frivilliga deltar i den historiska kapplöpningen; de avlöser varandra i stad efter stad och avverkar på bara sex dagar en sträcka som posttjänsten normalt tillryggalägger på en månad. Dessa slädhundsförare plöjer sig fram genom natten, som endast är upplyst av månens ljus och norrskenets himladans.

Den 27 januari 1925, klockan nio på kvällen, sitter hela nationen som fastklistrad vid sina radioapparater för att höra på nyheterna när "Wild Bill" får paketet och ger sig ut i snöstormen i -60° för att avverka de första 84 kilometerna. För att hålla sig varm springer han hellre bredvid släden, men temperaturerna är så extrema att det slutar med att han blir nerkyld och får frostsador i ansiktet. Efter att ha färdats över tundran når han fram till Tolovana, där han utmattad och i dåligt skick överlämnar serumet till Edgar Kallands. Denne färdas 50 kilometer genom skogen i -50° och anländer till mötesplatsen i Manley Hot Springs med ena handen förfrusen. Det värdefulla paketet överlämnas till Dan Green som för det vidare 45 kilometer till Fish Lake, där Johnny Folger tar vid i riktning mot Tanana, en stad som ligger där floderna Yukon och Tanana flödar samman. Färden fortsätter med Sam Joseph, som härstammar från en indianstam från trakten, som tar det vidare till Titus Nikolai som når ända fram till Nine Mile Cabin.

Sammanlagt deltar tjugo slädhundsförare i stafettåkningen under fullständigt outhärdliga förhållanden och för paketet med cylindrarna vidare utan ett enda uppehåll. I Shaktoolik väntar den ryske eskimån Henry Ivanoff på Leonhard Seppala och hans berömda hund Togo, vilka kommer att avverka den allra längsta distansen på 146 kilometer genom isande vindar som blåser med en hastighet på mer än 100 km/h. Trots att Seppala är kortväxt är han oerhört slitstark. Vägen framför honom är genomfrusen, den har spruckit på sina ställen, sikten är mycket dålig och temperaturen har sjunkit till -65° . Allting hänger på hundspannet och på den enastående Togo, en siberian husky som kan uppfatta vägen där en människa helt saknar riktmärken. Under en enda dag kommer Seppala och hans hundar att trotsa snöstormar, bråddjup, rasande vindar – medan allting ivrigt kommenteras till landets alla radiolyssnare.

Gunnar Kaasen, ytterligare en norrman, är siste man på sträckan att transportera paketet med serumet. Han avverkar de avslutande 85 kilometerna från Bluff till Nome, en resa som är minst lika besvärlig som hans kollegers. Vid ett tillfälle tappar han paketet som blåser bort i stormen, och han tvingas leta efter det mitt i natten och gräva fram det ur snön med bara händerna. Han når fram till Nome den 2 februari 1925 klockan fem på morgonen. Nu gäller det att tina upp serumet och kontrollera om det fortfarande verkar. På sjukhuset råder en extrem anspänning. Till sist kommer beskedet: serumet är användbart. Nome är räddat. Sammantaget avverkade slädhundsförarna och deras hundar en sträcka på 1085 kilometer på 127 timmar och 30 minuter, mestadels i kompakt mörker.

"Endast vägsträckan framstod klart och tydligt, separerad från resten av världen."

En legendarisk vägsträcka

Kapplöpningen med serumet har gett upphov till Iditarod Trail Sled Dog Race, en historisk slädhundstävling som varje år hyllar de forna hjältarna, deras viljekraft och häpnadsväckande bedrift samt den legendariska vägsträckan som de avverkade. Namnet Iditarod Trail kommer från floden Iditarod med anor från guldruschens epok. Tävlingen passerar genom det vackraste landskap man kan tänka sig, med en oändligt tyst tundra, fantastiska skogar, igenfrusna sjöar, ödsliga trakter och vidsträckta, vindpinade områden som

saknas på de flesta kartor. Tävlingen startar i centrala Anchorage där det fortfarande händer att man får syn på gamla tiders hjältar, som slädhundsföraren Rod Perry som deltagit i tävlingen varje år. Vid mitt besök i staden stod den vänlige mannen på huvudgatan och sålde sin minnesbok med sin släde alldeles intill.

När jag bläddrade igenom boken fick jag syn på en liten karta ritad med svart tuschpenna. Den var anspråkslös och neutral och gjord av en man som väl kan sin terräng. Sewardhalvön fanns inte omnämnd, av respekt för dess legendariska isolering. Där fanns inget spår av Berings sund med dess

himmelsfärgade packis och dess isolerade öar förlorade i dimman, inte heller syntes de fruktansvärda vindar som massakrerar fartygen. Varken longitud, latitud eller andra kontinenter för att orientera sig som på de vackra pergamentkartorna. Endast vägsträckan framstod klart och tydligt, separerad från resten av världen, där den slingrade sig fram genom landskapet, precis som den ska.

Artikeln är ett utdrag ur boken "Karthistorier" av Francisca Matteoli via JGÖ. I inledningen av artikeln JGÖ:s QSL från KNOM Nome AK-780 kHz. Tnx Jan! / via MVE 58-19 /

- X -

En händelserik natt

En händelserik natt, för kortvågslyssnare blev det den 22 - 23 februari. När ett par av klubbmedlemmarna träffades vid midnattstid natten till söndagen, visade det sig råda fullständiga sommarkonditioner på kortvågen. CHL130 i Santiago de Chile och CXA19 i Montevideo hördes båda med QSA 4 strax efter midnatt. Vid 1-tiden kom TGWA i Guatemala City in med QSA 5 och bjöd på ett mycket trevligt dansmusikprogram. COHI La Cadena Azul, Santa Clara, Cuba, som inte tillhör de allra vanligaste, hördes med QSA 5 vid 2-tiden. Vid 2,30-tiden nåddes vi av Montis berömda "Csardas" från HJCD, La Emisora Nueva Granada i Bogotá, Colombia.

Efter att ha lyssnat på ett antal sändare i Colombia och Dominikanska Republiken kom så i vårt tycke nattens verkliga upplevelse, i det att YSR i San Salvador, El Salvador lät höra sig med QSA 4. Bästa hörbarheten var omkring 4,00 - 4,30. Vid 6-tiden hade de flesta sydamerikanerna tystnat, så det var bara att gå och lägga sig, nöjd och belåten.

S.D.

/ ur VRK:s tidning QRZ 1945 via KRI /

- X -

EDXC online meeting 13 March 2021

A recording of most of the EDXC meeting that took place online on 13 March 2021. 44 people from 14 countries took part (Belgium, Canada, Denmark, Finland, France, Italy, India, Japan, Republic of Ireland, Russia, Sweden, Switzerland, UK and USA). The meeting included presentations on Radio Emma Toc by Jim Salmon and Ronald W Kenyon on his book "QSL: How I Travelled the World and Never Left Home", plus general radio chat.

The online meeting can be viewed at the EDXC's YouTube channel:
<https://www.youtube.com/watch?v=giIpIta9aCE> (1:53:34)

/ Info från EDXC:s hemsida. h-red /

Det är tillåtet att bidra till DX-tra!